

Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ

<https://geopoz.poznan.pl/geo/o-nas/ciekawostki/jerzyki/35,Jerzyki-w-GEOPOZie.html>
25.04.2024, 08:35

Jerzyki w GEOPOZie

Przyjdź na ulicę Gronową, stań przy ścianie wieżowca i zadrzyj głowę do góry. Zobaczysz jerzyki – ptasich mieszkańców biurowca Zarządu Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ.

Poznaj bliżej te wyjątkowe ptaki

Jerzyki, które kiedyś zamieszkiwały skaliste tereny, obecnie znalazły swoje miejsce w miastach. Są prawdziwymi mistrzami lotu i większość swojego życia spędzają w powietrzu. Są niezwykle towarzyskie, a w okresie lęgowym chmury tych ptaków poruszają się wokół budynku w zawrotnym tempie, wydając charakterystyczny, głośny świergot.

Jerzyki nie mają łapek przystosowanych do chodzenia po ziemi, ale posiadają ostre pazury, które idealnie sprawdzają się do przyczepiania do pionowych ścian. Długie, sierpowato wygięte skrzydła pozwalają im na szybkie i zwrotne loty. Podobnie jak jaskółki, jerzyki polują na latające owady, dlatego mają podobną budowę ciała, choć nie są spokrewnione. Przylatują do Poznania w maju i zostają z nami przynajmniej do sierpnia.

Jerzyki w GEOPOZie

Przed gruntowną termomodernizacją budynku przy ulicy Gronowej 20, która miała miejsce w 2016 r., jerzyki zakładały swoje gniazda w różnego rodzaju zakamarkach typowych dla budownictwa wielkopłytowego, jak szczeliny dylatacyjne między płytami, puste miejsca pod parapetami itp. Nie zapomnieliśmy o nich także w czasie termomodernizacji, realizując to przedsięwzięcie zgodnie z zasadami ochrony przyrody. Dlatego zleciliśmy wcześniej ekspertyzę ornitologiczną i uzyskaliśmy odpowiednią decyzję Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Prace termomodernizacyjne w miejscach, gdzie wcześniej stwierdzono występowanie gniazd, odbywały się po okresie lęgowym i pod stałym nadzorem ornitologa, który wskazał także usytuowanie i sposób zamontowania skrzynek lęgowych wymienionych w ww. decyzji RDOŚ. Zależało nam na tym, aby te pożyteczne ptaki, które spędzają u nas zaledwie 1/3 roku miały tu nadal swoje miejsca lęgowe – mówi Jan Macyszyn, Kierownik Działu Administracyjno-Technicznego ZGiKM GEOPOZ.

W sumie na elewacjach budynku zostało umieszczonych 20 skrzynek lęgowych dla jerzyków wykonanych z odpornego na trudne warunki atmosferyczne trocinobetonu (18 na elewacji wschodniej i 2 na zachodniej). Zamontowanych zostało także 35 skrzynek dla wróbli, którego populacja w ostatnich latach drastycznie spadła oraz 1 skrzynka dla pustulek.

[Zapraszamy do oglądania sekretnego życia jerzyków z Gronowej.](#)

Jerzyki a termomodernizacja

Niestety w ostatnich latach zaobserwowano znaczne zmniejszenie populacji jerzyków w Poznaniu. Wynika to głównie z nieuwzględniania ochrony przyrody podczas prac termomodernizacyjnych na osiedlach z tzw. wielkiej płyty.

Jednak istnieją sposoby, aby przeprowadzać prace termomodernizacyjne, jednocześnie chroniąc te ptaki. Oto kilka prostych kroków, które warto podjąć:

- Przeprowadź inwentaryzację jerzyków we współpracy z ornitologiem.
- Zaplanuj nowe miejsca lęgowe w odległości maksymalnie 0,5 m od istniejących gniazd.
- Jeśli to możliwe, udostępnij wloty w stropodachach, o ile nie zostaną one wypełnione luźnym materiałem termoizolacyjnym.
- Budki rozmieść na elewacji skierowanej na wschód lub północ. Jeśli nie masz takiej możliwości – zaplanuj dla nich zadaszenie.
- Pamiętaj, że budki lęgowe dla jerzyków możesz zamontować całkowicie lub częściowo pod tynkiem, zachowując estetyczny wygląd elewacji.

Ptasia pierwsza pomoc

W przypadku znalezienia rannego lub osłabionego ptaka istnieje kilka ważnych kroków, które możesz podjąć:

- Transport
Upewnij się, że transport jest zgodny z zasadą CCC: cicho, ciemno, ciepło.
Dla nieopierzonych ptaków ważne jest dostarczenie ciepła z zewnątrz, na przykład przy użyciu termoformy lub butelki z ciepłą wodą. Uważaj, aby zwierzę się nie poparzyło.
Nie podawaj ptakowi wody ani jedzenia podczas transportu.
- Pojemnik
Wybierz karton. Jest to najlepszy transporter dla ptaków.
Zapewnij odpowiednią wentylację, wykonując kilka dziurek w pojemniku.
Upewnij się, że karton jest odpowiedni do wielkości ptaka.
- Kontakt z ośrodkiem
Jeżeli jest to możliwe, dostarcz ptaka do Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przy ul. Szydlowskiej 43, numer tel. 61 84 666-84.
Jeśli widzisz ptaka wymagającego pomocy, skontaktuj się ze Strażą Miejską (tel.986), która poinformuje odpowiedni ośrodek.

Czy wiedziałeś, że...

- ptaki te są naturalnymi drapieżnikami komarów oraz innych owadów?
W ciągu dnia potrafią zjeść nawet 20 tysięcy z nich.
- jerzyki spędzają większość swojego życia w locie?
Potrafią latać przez kilka miesięcy bez konieczności lądowania, zaspokajając wszystkie swoje potrzeby w powietrzu. Nawet śpią w locie!
- jerzyk jest objęty ścisłą ochroną gatunkową?
Chroni je Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt (Dz. U. Nr 220, poz. 2237).
- w Polsce sezon lęgowy tych ptaków trwa od 1 marca do 15 października?
W tym okresie zaleca się unikać prac na budynkach, które mogą zakłócić proces lęgowy.

